సౌందర్యపోషణ పద్ధతులు

౧

ప్రపంచంలో ఏమూలో ఏదో చిన్న కార్యం జరిగితే దానితో మనకేదీ సంబంధం లేదని ఈ రోజుల్లో అనుకోడానికి వీల్లేదు. మనకు సంబంధంలేని ఒక కార్యమే కారణముగా పరిణమించి మన జీవితంలో విప్లవం కలగచెయ్యవచ్చు.

చెప్పవచ్చినమాట ఏమిటంటే, ఎక్కడో చెన్నపట్నంలో శ్రీ ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు రేడియో ప్రసంగం చెయ్యడమేమిటి? నాకు ఒక నెల్లాళ్ళు ఏలినాటిశని పట్టుకొని బాధించడం ఏమిటి? ఆ కారణానికీ ఈకార్యానికీ ఏమైనా సంబంధం ఉన్నదా? జీవితం అంతా ఇదేవిధం!

ఇంతకీ పుట్టిమునక మాయింట్లో ఒక రేడియో పెట్టడంవల్ల వచ్చింది. ఫాషన్‌కోసం నిజానికి మాయింట్లో మేము రేడియో యంత్రాన్ని పెట్టుకొన్నా ప్రతిరోజూ దాన్ని ఉపయోగించుకొని దానివల్ల కలిగే ఆనందాన్ని అనుభవించడంమాత్రంలేదు. ఒకరోజు నా దురదృష్టంకొద్దీ సాయంత్రమే పటేరావు యింటికి వచ్చి రేడియో తిప్పుకు కూచుంది. అప్పుడు నేను యింట్లో లేను. ఆరోజునే శాస్త్రిగారు కూడా ప్రసంగంచేశారు— ప్రాచీన హైందవుల సౌందర్యపోషణ పద్ధతులను గురించి.

ప్రాచీనకాలంలో ఎట్టి సౌందర్యపోషణ పద్ధతులుండేవో మాత్రం ఏమిటి? అవన్నీ ఈ కాలపు ఆడవాళ్ళకు చెప్పొచ్చునా? దేశ కాల పాత్రముల ననుసరించికదా పెద్దలు మాట్లాడాలి. ఇంతకీ శాస్త్రం ఏలాగు ఉంటే ఏం? ఆచారం ప్రధానంగా చేసుకొని హితబోధచేస్తే ఎంత ఉపయోగకరంగా ఉండేది!

జరగిందేమిటో జరిగింది. ఆరాత్రి నేను యింటికివచ్చాను.

"వెల్ మై డియర్, అద్భుతమైన రేడియో ప్రసంగం మీరు పోగొట్టుకున్నా" రంది వటీరావు.

"ఏమిటి సంగతి డార్లింగ్" అన్నాను.

"అందమైన ప్రసంగం వినే అదృష్టం మీకు లేకపోయింది గదా అని విచారిస్తున్నాను"

"ఏమిటో ఆ ప్రసంగం?"

"అది దివ్యంగాఉంది. మీకు ఎంతో పనికివచ్చేది"

"పోనీ రేడియో పెట్టినందుకు ఆమాత్రం ఆనందం నీకు కలిగినందుకు సంతోషిస్తున్నాను" అన్నాను.

"మనిద్దరికీ ఆ ఆనందం వచ్చిఉన్నట్లయితే దానివిలువ కూడ దీసి ఉండుముకదా అనుకొంటున్నాను."

"పోనీ, ఇంకోమాటు."

"ఇంకోమాటు ఇదే ప్రసంగం ఉంటుందా డియర్ హబ్బీ!"

"ఉండకపోతే యింకోటామెను."

"మీారెప్పుడూ యింతే! దేనికీ ఉత్సాహం లేదు."

"ఆ ప్రసంగం ఏమిటో చెప్పావుకావు డార్లింగ్."

"శాస్త్ర సమ్మతమైన ప్రసంగమే."

"ఓహో ఆలాగా; అయితే చెప్పు, చెప్పు."

"పూర్వాచార పరాయణు లిచ్చిందికూడా"

"అయితే యింకనేం! వినటందుకు నేను చాలా విచారించ డమే కాకుండా నీకు క్షమాపణకూడా చెప్పుకొంటున్నా."

"విన్నట్లయితే దానిప్రకారం ఆచరిద్దు రనుకొంటాను."

"అది ఆలోచించవలసిన విషయమే."

"శాస్త్ర సమ్మతమైన విషయాన్ని ఒకపండితుడు చెప్పితే ఇంకా ఆలోచించవలసినదే అంటారా, మైడియర్ పూర్వాచార పరాయణ రావుగారూ?"

"ఆ సందర్భాలలో ఆలోచన అక్కరలేదనుకుంటాను వటీ రావుగారూ"

"అయితే చెబుతాను వినండి. పూర్వకాలంలో స్త్రీలకు అలంకరణం పురుషులు చేసేవారట విన్నారా?"

"అంటే?"

"మై డియ్యర్ సిల్లీ! అంటే అర్థంకాలేదా?"

"వ్యాఖ్యానం చెయ్యకొంచెం చూస్తాను"

"పురుషులు—అంటే లవింగ్ హబ్బీలు, స్త్రీలకు—అంటే డార్లింగ్ వైఫ్‌లకి అలంకారాలు చేసేవారట స్వయంగా, స్వహస్తాలతో."

"ఏమిటో ఆ అలంకారాలు?"

"పూర్వపు స్త్రీలు చేసుకొనేవంటారా?"

"ఈకాలపు స్త్రీలు చేసుకొనేవి నాకు నిత్యం అనుభవంలోనే ఉన్నాయిగా!"

"అయితే చెబుతావినండి—ఫేసు పౌడర్లు, లిప్ పెయింట్లు, టీత్ పాలిష్, ఫుట్ డెకరేషన్, బాడీ డెకరేషన్ వగైరాలు."

"ఇంగ్లీషున చెబితే స్వారస్యం చెడుతోంది. రవంత మాతృభాషలో చెబుదూ?"

"పండితుడు కాబట్టి ఆయన ఆపేర్లన్నీ మీ మాతృభాషలో చెప్పారు. ఆ పాడుపేర్లన్నీ నన్ను జ్ఞాపకం ఉంచుకోమన్నారా?" అంది నేనేదో అకార్యకరణం చెయ్యమన్నట్లు భావించుకొని.

"పాడుపేర్లు అక్కరలేదు కాని ఆపాడు కార్యాలు నీకు కావాలి కామోసు—కాదూ?"

"ఏం తెలివితేటలు—ఆపేర్లను నేను తిట్టానుకాని ఆకార్యాలకేమి నిక్షేపంలాంటివి! వాటినేమీ నే ననలేదే."

"అయితే యివన్నీ—నీవు చెప్పిన యీ అలంకరణాలన్నీ—

ఆ పండితుడు పూర్వకాలంలో ఉన్నట్టు చెప్పాడా?"

"ఆ, కావలిస్తే పేపర్లో రిపోర్టుకూడా పడుతుంది చూద్దురు గాని."

"ఆయనేదో పెద్దమనిషి అనుకొన్నాను."

"ఆయనన్నడం ఎందుకూ? శాస్త్రంలో ఉన్నవిషయం పాపం, ఆయన చెప్పారు."

"ఏ శాస్త్ర మన్నారు?"

'వాత్స్యాయన కామసూత్రాలట.'

'సరే బాగానే ఉంది. మనకెందుకు పోనిస్తురూ ఆ గొడవ.'

'ఆగొడవ మనకెందుకా? ఇప్పుడేకాదు మీరు శాస్త్రంలో చెప్పిందయితే చేస్తామన్నారు?'

'అన్నమాట నిజమే. నన్ను చేసుకోమంటావా ఆ అలం కరణాలు?'

'మీరుచేసుకుంటేనా-ఇంకనేం - అయితే మకరికా పత్రాలు ఎక్కడ రచించుకుంటారో!'

'నేను చేసుకో నక్కర లేకపోతే నువ్వే చేసుకో.'

'నే చేసుకోడానికి మీ ఆజ్ఞ ఎందుకూ? నే నెలాగా చేసు కుంటాను—అనగా.'

'అనగా ?'

'శాస్త్రంలో ఆవిధంగా చెప్పబడ్డది కాబట్టి మీరు నాకు రోజూ అలంకరణం చెయ్యాలన్నమాట'

'నేనా?'

'మాట తప్పుతకదూ డియర్ హాబ్బీ ఎప్పుడూను?'

'అయితే ఆప్రసంగం ఏమిటో చదివి దానిలో చెప్పిన వస్తువులేమిటో చూచి—ముందుగా ఆయుర్వేద వైద్యశాల స్థాపించి ఆ అలంకరణ ద్రవ్యాలన్నీ నేను తయారు చెయ్యాలన్నమాట'

'సిల్లీ! దేశకాలాల ననుసరించి ఇప్పుడు దొరికే అలంకరణ ద్రవ్యములతోనే మీరు నన్ను రోజూ అలంకరించాలి.'

'ఫర్ ఇక్‌స్టెక్‌స - యేమి చెయ్యవలసి ఉంటుం దంటావు'

పూర్వ స్త్రీలకు పురుషులు పారాణి పెట్టేవారట'

'నువ్వు పారాణే పెట్టుకుంటె నేను బ్రహ్మరథం పట్టనూ—తప్పకుండా నీకు పారాణి పెట్టి పెడతానులే'

'సిల్లీ ఎగెక్! వినండి హాబ్బీగారు! ఈ కాలంలో పారాణి లేదు, అనగా స్త్రీలు పెట్టుకోవడం లేదు, కాబట్టేన్ని దానికి ప్రత్యామ్నాయం' జోళ్లు తొడుక్కొంటున్నారు కాబట్టేన్ని మీరు నాకు రోజూ మేజోళ్లూ, జోళ్లూ తొడగాలి- ఇదినంబర్ వక్. నంబర్ టూ— మీరు నాజోళ్లు రోజూ తుడిచి వాటికి కివీపాలిష్ వేస్తూవుండాలి'—

‘తొండముదిరి ఊసరవిల్లి అవుతోందే’

‘నక్క ముదిరి వరదు కావడంలేదో’

‘పటీరావుముదిరి ఆ ఊసరవిల్లీ ఈ వరదూకాకుండా ఉంటే చాలు నామట్టుకు’

‘నన్ను ఇక నట్టు చేశారంటే ఎరుగుదురా! వినండి చివర దాకా, మీరు నిత్యమూ చెయ్యవలసిన పనులు’

‘వినడానికి నా అభ్యంతరం లేదు.’

‘చెయ్యడానికి ఎందుకు అభ్యంతరం ఉండాలో నేచూస్తా కదూ— పూర్వకాలంలో పురుషులు స్త్రీలకు పత్రరచన చేసే వారట— ఈకాలంలో అదిచేసుకోంటే బార్బరస్ గా ఉంటుంది కాబట్టి మీరు అందుకుబదులు నాబాడీ మసాజ్ చేయవలసి ఉంటుంది—’

‘అంటే కాళ్లు పట్టమంటావా?’

‘తప్పేమిటి? తరతరాలనుంచీ స్త్రీలు పురుషుల కాళ్లుపట్టడం లేదూ, ఇప్పుడాపని పురుషులే చెయ్యాలంటే ఎందుకో అభి మానం? సమాన హక్కులు, స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం- ఇత్యాదిమాటల కర్థం ఏమిటో?’

‘తరువాత తరువాత’

‘తరువాత శ్రీరావుగారూ! తమరు నాపళ్లకు మెరుగువచ్చే టందుకు ప్రతిరోజూ వరిగింజతో తోమవలసి ఉంటుంది. ఇంతే

కాకుండా ఫేస్ పౌడర్, లిప్‌స్టిక్, బ్రౌపెన్సిల్, స్నో, నెయిల్ క్లిప్పర్సు వగైరా వస్తువులు మీవద్దనే ఉంచుకొని సరియైన కాలానికి వాటిని నాపట్ల వినియోగిస్తూ ఉండాలి.'

'అంటే నన్నే నీ మొహానికి పౌడరు పుయ్యమంటావా? నీ పెదవులకు రంగు వెయ్యమంటావా? నీ కనుబొమ్మలు దిద్దమంటావా? ఊ'

'అవును. శాస్త్రసమ్మతమైన పనులేకదా నేను చెయ్యమంటూంట! చేస్తామని వప్పుకున్నారుకూడాను- చేస్తారా?'

ఆలోచనలో పడ్డాను. చేస్తాననడానికి పురుషత్వాభిమానం- చెయ్యననడానికి వాగ్దత్తము చేశానుగదా. ఇదివదల్చుకోడానికి మార్గాలేమీ లేవా? ఆలోచించగా ఆలోచించగా ఒక అద్భుతమైన కార్యక్రమం స్ఫురించింది.

'వటీరావు ఆజ్ఞాపించింది కాదనడానికి వశమా?' అన్నాను.

'వెరీనైస్—వటీజ్ గుడ్ హబ్బీ' అని నన్ను వీపు చరిచింది.

'అయితే ఒక షరతు ఉన్నదన్నాను.'

'షరతులేమిటి మళ్ళీ' అని మొగం చిట్లించింది.

'మాయాపత్రివరు డంతవాడే షరతులు పెట్టాడు.'

'పోనిద్దురా పాడుగొడవ! మీషరతులేమిటో?'

'నేను నీకు అలంకరణం చేసేటప్పుడు నీవు అద్దం చూసుకోరాదు.'

'చూస్తే?'

అడుగడుక్కీ నన్ను సాధిస్తావని భయం.'

'అగ్రీడ్.'

జోళ్ళు తుడిచి వాటికి రంగు వెయ్యడం, కాళ్ళుపట్టడం విషయంలో-సామదానములు ప్రయోగించడం వల్ల కార్యసాధన కావొచ్చునని ఊహించాను.

౨

నాకూ వటీరావుకు మనస్పర్థలు కలిగినమాట నిజం. ఒక మోస్తరుగా విరోధమేకాదు, యుద్ధం సంప్రాప్తించిన దన్నా అసత్యంకాదు. ఉభయులకూ మాటపొత్తుచెడింది. దానితో అన్ని పొత్తులూచెడ్డవి. నేను యింటివద్ద భోజనం! ఆవిడక్లబ్బులో భోజనం!

ఈవిరోధ భావానికి కారణం ఆనాటి రేడియో ప్రసంగమే నని వేరే చెప్పడమెందుకు? నేను వటీరావుకు అలంకరణం చేస్తా నని వప్పుకొన్నమాట వాస్తవమే. ఆవిధంగా మాటతప్పకుండా చేశాకూడాను. అద్దం చూచుకోకుండా వటీరావు కూర్చున్న మాటకూడా వాస్తవమే. ఫేస్ పౌడరు పూశాను; పెదవులకు ఎర్రకణికతో రంగువేశాను; కనుబొమ్మలకు నల్లరంగు పూశాను; చెక్కిళ్ళ కేదో పుయ్యాలంటే అది పూశాను; గోళ్ళు కత్తిరిం

చాను; గోళ్ళ పైభాగానికి మెరుగురంగు పూశాను. వగైరా పనులు యథాక్రమంగా చేశాననే అనుకున్నాను. ఆగొడవలన్నీ నాకేతెలుసును? అలంకరణ కార్యం ముగిసిన పిమ్మట నాయిక అయిన వటీరావు ముకురవీక్షణం చేసింది. చేసి నామీాద మండి పడింది.

మొహంఅంతా విభూతి పూసినట్లుపూసి తనకునేను బైరాగి వేషం వేశానంది. పెదవులకు రంగు ఎక్కువగా పులిమి ఓష్ఠ సౌష్టవం పాడుచేశానని అరచింది. చెక్కిళ్ళకి ఎర్రమరకలు చేశానుట; కనుబొమలకి మసిపామి వాటిఅందం పాడుచేశానుట. సలక్షణమైన ఆవిడముఖాన్ని వికృతం చేశానుట. పూర్వకాలపు పురుషులకుండే స్త్రీ గౌరవము, సౌందర్య జ్ఞానము ఈకాలపు వారికి లేవనడానికి నా పనులే నిదర్శనమంది. ఇంతటి అవమానం తనకు చెయ్యడం న్యాయమేనా అంది. తగినశాస్తి చేసి తీరతానంది. నన్ను గదిలోంచి బయటికి పొమ్మంది. బయటికి వచ్చాక తాను ఏడవడం మొదలుపెట్టింది. నాకుజాలివేసి అనునయించడానికి లోపలికిపోబోతూంటే పౌడరుడబ్బా నామీాదకు విసిరింది. అదివచ్చి నామొహానికి తగిలి బొప్పికట్టించడమే కాకుండా మొహం ఒళ్ళూ బట్టలూ పౌడరుమయం చేసింది. పరిస్థితులను బట్టి వెనక్కి తగ్గడమే వివేకముగా భావించి స్నానపు గది లోకి పోయాను.

నా భార్య సాయంత్రం వరకూ సబ్బుతో మొహం కడుగుతూనే ఉంది–రంగులు వదుల్చుకోవడానికి. సాయంత్రం మళ్ళీ ముస్తాబై క్లబ్బుకు వెళ్ళిపోయింది.

* * *

కొద్దిరోజులు గడచినవి. నేను ఒకనాడు బీచికి షికారుపోయి పరధ్యానంగా తిరుగుతున్నాను. ఆ సముద్ర ఘోష, ఆ గాలిరొద, ఆ ఇసుక పెరలు, నాఅవస్థ–ఇవన్నీ మనస్సులో తిరుగుతూనే ఉన్నవి.

'డెవిల్' అనే శబ్దం నా చెవులలో హఠాత్తుగా గుచ్చుకుంది. పరధ్యానంమాని పక్కకు చూచాను. ఎత్తుమణమలజోళ్ళు తొడుక్కొన్న యిద్దరు హైందవ స్త్రీరత్నములు గబగబ నడిచి వెళ్ళిపోతున్నారు. వారిలో ఒకఆమె నన్ను పలకరించిన పలకరింపు అది. వారిద్దరూ క్లబ్ మెంబర్లే అని చెప్పవలెనా?

పాకం ముదురుతూన్నట్లుంది. ఏవిధంగా సంసారం ఫాక్స్తు పరుచుకోవడం? ఎన్నాళ్ళు ఈ ప్రవాసం? ఎందుకీ సముద్ర ఘోష? ఈగాలి ఎక్కడికి పోతూంది ఇంతవేగంగా? ప్రపంచంలో నా దుఃఖానికి చలించినవాళ్ళు ఎవరూలేరా?–మళ్ళీ పరధ్యానంలో పడ్డాను.

'బ్రూట్' అని ఒక కలభాషిణి నాచెవులో బుసకొట్టింది. డెవిల్నా నేను! బ్రూట్‌నా నేను! క్లబ్బువాళ్ళకెంత చులకన

య్యాను. వీళ్ళందరిని పురికొల్పింది వటీరావే అనడానికి సందేహం ఉందా? ఏమిటి కర్తవ్యం? ఇక బీచిప్రాంతాలని ఉన్నట్లయితే మాట దక్కదనుకొన్నాను. సూర్యుడింకా అస్తమించలేదు. అస్తమించబోతున్నాడు. ఇప్పటికి తిట్లతో సరిపోయింది. చీకటి పడితే ఎట్టిప్రమాదమైనా తటస్థించవచ్చు.

పదిమంది క్లబ్బు మెంబర్లు కలిసి దేహశుద్ధిచేస్తే చేసేదేమిటి? నలుగురూ చూస్తే ఎలాగఉంటుంది!

బతుకు దుర్భరంగాఉంది. పోనీ వటీరావుతో రాజీ చేసుకొంటే? చేసుకోకపోతే క్లబ్బుసైన్యం నామీదకు దండెత్తివచ్చి నన్ను హతమారుస్తుందన్నమాట యీరోజున ధ్రువపడింది.

ఇంటిమొహం బట్టాను. వటీరావుతో రాజీవిషయమై సంప్రతించి చూద్దామని తోచింది. ఇంటికి వచ్చాను.

హోటల్‌నుంచి వచ్చిన అన్నం నేనొక్కణ్ణే ఈదురోమంటూతిన్నాను. వటీరావు వచ్చిన అలుకుడు అయింది. క్లబ్బులోనే భోజనంముగించి వచ్చిఉంటుంది. రావడంతోనే నేనుగానే యింట్లో ఉన్నట్లయితే తలుపుబిగించుకొని బొంబాయి వీక్లీలో క్రాస్‌వర్డు పజుల్సు సాల్వుచేస్తూ రాత్రి పన్నెండు గంటలదాకా కూచోవడం అలవాటు. నేనప్పటికింకా యింటికి రాకపోతే నాకు హోటల్‌నుంచివచ్చిన అన్నం బంట్రోతులకిచ్చి పొమ్మం

టుంది. ఆరోజున నాకు నిట్రుపాసం అన్నమాట. ఈరోజు అట్టి అవస్థ పట్టలేదు. భోజనంముగించి నెమ్మదిగా వటీరావు గది కేసి వెళ్ళారు.

'మై డియర్ వటీ! వటీ' అని వటీరావు గదితలుపుదగ్గిర నిలబడి పిలిచాను.

సమాధానంలేదు. గదితలుపులు తెరవబడలేదు.

'వటీ, డియర్ ఓల్డుగల్, తలుపుతియ్యవు?' సమాధానంలేదు.

'మై పీచ్, మై వైఫీ—తలుపు తియ్యవూ?' సమాధానంలేదు, కాని గదిలోనుంచి ఒకవిధమైన శబ్దం బయలుదేరింది. ఆశబ్దం స్పష్టాకారం వహించి నా చెవులో పడేసరికి పరిణమించి పొందిన రూపం యిది—

'గెరవుట్, యూ బ్రాట్.'

ఇంక రాజీఏమిటి? సామోపాయం లాభం లేదనుకున్నాను. కష్టాలన్నప్పుడు అందరికీ ఒక్కటే కాబట్టి క్లబ్ మెంబర్ల భర్తలందరినీ సమావేశపరిచి పరిస్థితులు వెల్లడిచేసి వారి సలహా ప్రకారం నడచుకోవడం ఉత్తమమని తోచింది.

ఒకనాడు వటీరావు యింట్లోలేని సమయాన వారందరినీ మా ఇంట్లోనే సమావేశపరిచి మొదటినుంచీ జరిగిన సంగతులు సభలో నివేదించాను.

రేడియో ప్రసంగంవల్ల యింతముప్పు కలిగింది కాబట్టి అట్టి ప్రసంగాలు యికముందు చెయ్యకూడదని తీర్మానిస్తే బాగుం

టుందని ఒక పెద్దమనిషి అన్నాడు. ఆసంగతి తరువాత ఆలోచించుకోవచ్చు. ముందునాకు కర్తవ్యమేమిటో చెప్పవలసిందని నేను కోరాను. డైవోర్సు ఉంటే ఈ సందర్భాలలో ఎంతబాగుండేదో అని కొంతమంది వగచారు. నన్ను బ్రాట్, డెవిల్ అన్న మెంబర్ల భర్తలు తమ భార్యలవద్దనుంచి సంజాయిషీ తీసుకోవలసి ఉంటుందని చాలామంది అభిప్రాయపడ్డారు. చివరకి వారు నాకిచ్చిన సలహా: ఎంతమాత్రమూ లొంగవద్దని, ఎంత కాలమైనాసరే—వాళ్ళకు బుద్ధివచ్చేవరకు—యీ ధర్మయుద్ధం సాగించవలసి ఉంటుందన్నారు. నాకు కావలసిన సమస్త సదుపాయాలు తాము చేస్తామన్నారు. ఎట్టి యిబ్బందులలో నైనా నన్ను వారు ఆదుకొంటామన్నారు. ఆరోజునుంచీ నన్ను హోటలుభోజనంమాని వారివారి యిళ్ళలో భోజనం చెయ్యమన్నారు. సమావేశం ముగిసింది.

మగవాళ్ళు భోజనం వాళ్ళవాళ్ళయిళ్ళలో చెయ్యమన్నారు కాని అది సాధ్యమా? ఏ యింట్లోనూ నాకు భోజనం దొరకలేదు. మెంబర్లందరూ చేసుకొన్న కట్టుబాటు అటువంటిది.

అంతేకాకుండా పురుషులమైన మేమంతా సభచేశామనీ, ఆ సభలో నాకు బుద్ధిచెప్పడం మాని వటీరావుదే తప్పుగా భావించామనీ, ఆవిధంగా ఆడవాళ్ళను అవమాన పరిచామనీ మెంబర్లందరూ చెప్పుకోవడం మొదలుపెట్టారుట. వారివారి భర్తలు నాకు సహాయం చేస్తామన్నారు కాబట్టి అది సహించతగ్గ విషయం కాదనుకొన్నారుట. నా విషయంలో వారు సాను

భూతి చూపారుకాబట్టి వారి భార్యలందరూ వారిమీద కిని శారు. కట్టుకట్టారు. వారికి తిండిపెట్టడం మానివేశారు. ఏపాప మూ ఎరగని క్లబ్ మెంబర్ల భర్తలందరికీ నా అవస్థే పట్టింది. ఇక చేసేదేమిటి?

పరిస్థితులు దుర్భరమవడంవల్ల భర్తలందరూ నావద్దకు వచ్చి ఏదో ఒకవిధంగా రాజీకి వప్పుకోమని నన్ను నిర్బంధించారు. లేకుంటే లాభంలేదన్నారు. ఇంతకీ ప్రణయకలహాలజాతికి చెం దిన విరోధం కాబట్టి యిట్టి సందర్భాలలో ఎట్టిషరతులైనా వప్పుకోవచ్చునన్నారు. సరే అన్నాను.

భర్తలు తమ భార్యలద్వారా రాయబారాలు వటీరావుతో నడిపారు. రాజీషరతులు వ్రాసి యివ్వమన్నారు. స్నేహితురాళ్ల ప్రోద్బలంవల్ల వటీరావు రాజీషరతులు వ్రాసియిచ్చింది. అవి నా స్నేహితులద్వారా నాకు చేరినవి.

అవి యివి—

౧. వారంలోపుగా ఒక డైమండు బ్రూచ్ కొనియివ్వడం.

౨. ఇట్టికలహాలు కల్పించకుండా సత్ప్రవర్తనతో మెలగ డానికి ధరావతుగా అయిదువేల రూపాయిలు నెలలోపుగా వటీరావుదగ్గిర ఉంచడం.

౩. రోజూ యింట్లో సంధ్యావందనం చెయ్యకుండా ఉండడం.

౪. తాను వద్దనేవరకూ రాజీజరిగిన మరుసటిదినమునుంచీ తనకు నేను అలంకరణము యిదివరలో కోరినప్రకారం చెయ్యడం.

౯. ఇదివరలో చూపిన దుష్ప్రవర్తనకు వ్రాతమూలకంగా క్షమాపణ యివ్వడం.

ఇవీ షరతులు—వప్పుకొన్నాను. వీటన్నింటికీ వప్పుకొన్నాను. వప్పుకోక చేసేదేమిటి? వప్పుకొన్నట్లు వ్రాసియిచ్చాను. క్షమాపణ పత్రము వ్రాతమూలకంగా సమర్పించుకొన్నాను. డైమండ్ బ్రాంచికి ఆర్డరిచ్చాను. అయిదువేల రూపాయిలకు నా భార్య పేర చెక్కు-వ్రాసి యిచ్చాను. సంధ్యావందనం పొడిగా మనసులోనే చెయ్య సంకల్పించుకొన్నాను.

ఇక అలంకరణంమాటా? ఇన్నిచేశాక అదిమాత్రం తప్పుతుందా? భక్తిశ్రద్ధలతో పౌడరుపూతలు వగైరాలన్నీ పూస్తూనేఉన్నాను. అందుకోసం ఒక ఇంగ్లీషు విద్వాంసుడిదగ్గిర కొన్ని దినాలు పాఠాలుకూడా చెప్పుకొన్నాను. మసాజ్—కాళ్ళూ వళ్ళూ పట్టడం—కూడా ఒక ఎక్సపర్టుదగ్గిర నేర్చుకొని ఆచరిస్తున్నాను. మసాజ్ నిజానికి చాలా గొప్పవిద్య. మనపూర్వులు ఆచరించేవారని ఆమధ్య ఒక ఆయుర్వేదభిషజ్మణి ఏపత్రికలోనో వ్రాస్తే చదివినాను. కాళ్ళుపట్టడం తప్పని భావించేవారికి పారిజాతాపహరణం చదవమని చెప్పడమే సరియైన హితబోధ. నవనవోన్మేషమైన సౌందర్యంతో వటీరావు ఇల్లంతా ఆనందం కురిపిస్తూ నిత్యకళ్యాణం పచ్చతోరణంగా చేస్తోంది. ప్రబంధకారులు చెప్పినట్లు ప్రణయకలహానంతరమే ప్రేమసుఖము. ఇట్టి ప్రేమసుఖమెరగనివారు ఒకమారు భార్యలతో కలహించడం మంచిది.